

Útstykkingarspurningurin í Suðurstreymoy

Í seinastuni hevur nóg verið tosað og skrivað um meira útstykking um kommunumark millum Tórshavnar kommunu og Tórshavnar uttanb. kommunu. — Talið 250 grundstykki er nevnt, sum tørvur er á í hesum sambandi.

Um ein lítur seg íkring, so er almikið av øki at byggja á sunnan Hórisgøtu. Havnin sær út at vera trunkað saman, og í støðum full av bygningum. Eisini vit á Argjum og í Hoyvík vinna væl inn á hesa samantrunking av húsum. Men hóast soleiðis sýnist, liggja stór økir tøk bæði í Havnini og uttanfyri, fyri ikki at gloyma vestanfyri.

So spurningurin er als ikki um trot uppá økir, enn tá almen økir, sum lítlan og ongan landskønomiskan týðning sýnast at hava.

Út frá hesum sjónarmiði skuldi verið lagamanni at bygt vilt.

Men tilverri, soleiðis er støðan ikki í Suðurstreymoy í lötuni. Virkis-økið er ikki búgvið at taka í móti meira fólki útyvir tann normala vøkstur innanfrá.

Um loyvi til meiri útstykking kortini hevði verið givið, áðrenn fyrirtreytir fyri virksemini vóru tryggjar kundi illa verið statt, áðrenn nakar grundstykki — arbeiðsloysi fyri økið kundi verið ein fylgja, og tí eigur at farast varliga fram.

Fyri meirilutan í Tórshavnar uttanbyggjar bygdaráði eru tvær høvuðsgrundir, ein kommunal og ein landspolitisk, fyri at sýta meirútstykking í lötuni, útyvir tann normala vøkstur, sum til hoyrir kommununi:

1. Ov stór figgjarlig byrða fyri kommununa.
2. Suðurstreymoy er ikki búgvin á virkisøkinum.

Ov stór figgjarlig byrða

Ein og hvør útstykking kommunal ella privat, kostar eini kommunu almikið av peningi, og er hetta sjálvandi neyðugt fyri teir borgarar, sum búgva í kommununi og mangla grundstykki, men tá talan er um útstykking í stórum stigum fyri fólk uttan fyri kommununa, má varliga farast fram við tí dýrt vunnna skattapeningi hjá borgar-

unum, sum búgva í kommununi, og sum ynskja ábetur her og har framdar fyrst fyri teirra goldna kommunuskatt.

Hetta hava vit sannað í Tórshavnar uttanb. kommunu har 170 grundstykki nær um øll eru á bygd hesi seinastu 4 árin. Fylgirnar av hesum stóra vøkstri hava ført kommununa út í stórar figgjarligar iløgur við bygging av tveimum nýmótans skúlum, vatnbrunni, útbýgging av vatnleiðing og kloakkum, útbýgging av gøtuljósum, viðkan av verandi lendingum, bygging av bátahavn, stovnssetan av dagrøktarskipan, stórra skrivstovu-haldi og annars stórra umsiting á øllum til kommunala økinum.

Markið fyri okkara figgjarligu beriorku er nátt í lötuni av hesum ógvuliga knappligu útbýggingum. Og fyri at forða at skattaprocentið skal fara nóg heil stig upp, verður neyðugt fyríbils bert at loyva útstykkingum fyri teimum borgarum, sum hava eitt náttúrligt tilknýti til kommununa.

Og hetta meta vit eisini at vera eina av uppgávunum, sum fólkið hevur valt okkum til at umsita.

Fyri at gera hesa ætlan til veruleika hevur bygdaráðið keypt uml. 100.000 m² av byggilendi í Havnardali á Argjum, frá Jarðaráðnum. — Vegarbeiði á hesum øki er byrjað.

Meirilutin í bygdaráðnum hevur eisini skotið upp at samráðast við Jarðaráðið um keyp av byggilendi í Hoyvíkshaganum og um yvirtøku av teirra reinsiverki við tilhoyrandi kloakk, soleiðis, at okkara borgarar eisini kunnu byggja í Hoyvík. Meirilutin er av teirri áskoðan, at bygdaráðið eigur at útstykka í staðin fyri Føroya Jarðaráð, sum eftir okkara tykki hevur heilt aðrar óloystar uppgávur innan landbúnaðin at rekja.

Suðurstreymoy ikki virkisbúgvin

Landspolitikkarar okkara tosa alt meira um bygdarmenning herundir um

decentralisering av almennu umsitingini. Tann almenna umsitingin ynskist gjørd meira rational. Ætlan liggur fyri um bygging av óproduktivum almennum stovnum fyri 40—50 mill. krónur í Tórshavn, umframt aðra óproduktiva bygging, sum bert gevur lötuvinning í byggitiðini.

Produktiv virkir verða

bygd aðrastaðni runt um í landi okkara.

Av hesum omanfyri

settu punktum skilst, at vit í Suðurstreymoy alt meira verða eftirbátur á virkisøkinum og kann henda á landsumsitingarøkinum við, um eingi stig verða tikin at fyribyrgja.

Tað verður sagt av virkismonnum, at vit í Suðurstreymoy í lötuni mangla arbeiðsfólk, hetta orsakað av óvanliga nógvu óproduktivum almennum arbeiðum.

Av hesum áum flyta fleiri og fleiri fólk hertil, sum alsamt krevja stórra og stórra útstykkingar. Hesar útstykkingar krevja uppáftur fleiri og fleiri arbeiðsfólk o.s.fr., men tá tað almenna óproduktiva virksemini verður minni,

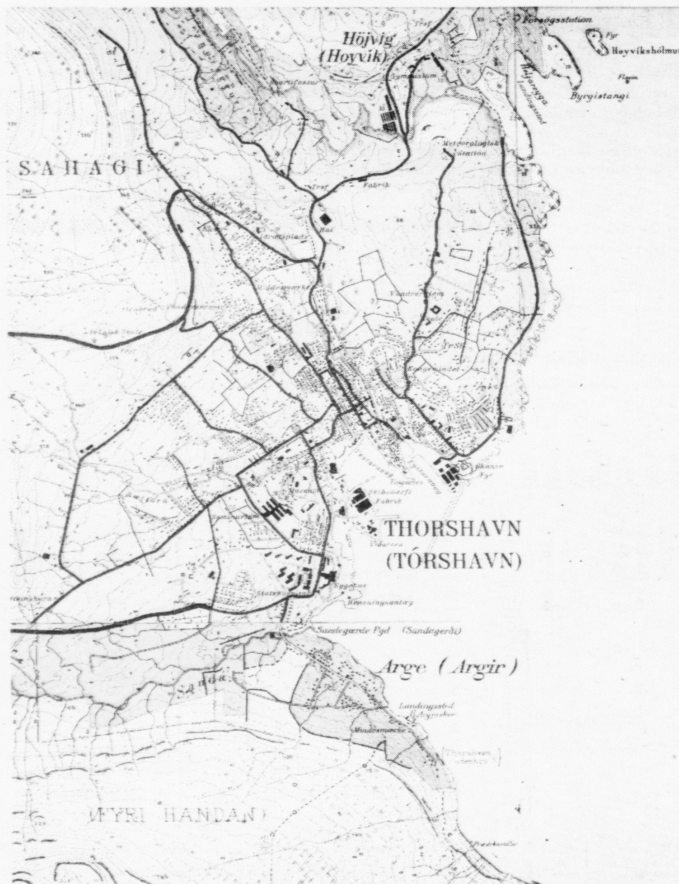
syðri við kós móti molanum í Havn.

Hervíð fæst ein felags-havn.

Innanfyri hesa felags-havn verður møguleiki at byggja fiskaríhavn, containerhavn o.s.fr.

4. Okkara ætlaða bátahavn á Argjum, sum vit eru byrjaðir uppá, má fullførast skjótast gjørligt fyri at hjálpa um trongstöðuna fyri alla Suðurstreymoy, til omanfyri nevnda útbýgging verður planløgð og framd. Henda bátahavn kemur tá at liggja sum ein náttúrligur partur í eini stórra eind.

5. Grótið til hesar útbyggingar kundi verið sprongt fram við sjónum

minkar eisini arbeiði uppá útstykkingarnar og verður óivað einki arbeiði til nógva fólk, um ikki virkis-tá eru bygd her á økinum.

Av tí, at 1/3 av Føroya fólki býr í Suðurstreymoy skilst, at hesin útviklingur kann verða landskaðiligur.

Eisini av hesum grundum vil meirilutin í Tórshavnar uttanb. bygdaráði í lötuni ikki loyva meira útstykking fyri fólki, sum ikki hava eitt náttúrligt tilknýti til kommununa, og av hesum grundum vilja vit gera alt, sum er møgult í góðum samarbeiði við Tórshavnar kommunu og Kirkjubæar kommunu, fyri at fremja virksemini og framburð á virkisøkinum her.

Fyrirtreytirnar fyri virkismenning

Eftir okkara áskoðan eru fyrirtreytirnar fyri menning og trivnaði á virkisøkinum í Suðurstreymoy hesar.

1. Byggja ringveg av Hvitanesi omanfyri Hoyvík, omanfyri Marknagilsvegin og Gráastein, út á Velbastaðvegin móti Argjum og omanfyri húsabyggingina har til havnina á Argjum.

2. Í tilknýti til ringvegin at fáa til vega hóp av almennari jørð, sum verður leigað út til virkir.

3. Útbýgja Tórshavnar havn við brimverjugarði frá Argjaskeri ella

frá Argjabaða móti Glyvurnesi og kundi tað framkomna uppland komið til nýttu fyri virkir. Eisini kundi eitt oljudepot ligið har úti.

6. Kommunurnar mega kýta seg á øllum økjum at føra ein virkisfremjandi politikk í neyrum samarbeiði við okkara virkismonnum, landsstýri og lögting.

Hesi framløgdu mál mega loysast skjótt, um trivnaður skal verða framhaldandi í Suðurstreymoy, har sum sagt 1/3 og skjótt meir av Føroya fólki býr.

Um ein miðvís útbýggingarætlan beinanvegin verður fastløgð millum bý- og bygdaráðini og lögting kann tað eydnast at fremja hesi stórmál, áðrenn sjóvarfallið er runnið.

Tað eru óivað eisini aðrar loysnir, sum kundu hjálpt Suðurstreymoy á virkisøkinum, enn tær her er nomið við.

Vónandi koma fleiri hugskot alment fram so vit fáa ta bestu loysnina upp á henda alstóra spurning. Tá hesi mál eru loyst, ella trygd er fingin fyri at so verður, hevði grundstykkið spurningurin eisini kunna verið loystur.

Bygdaráðsliminnir á Argjum

Kristian Arge,
Jens Petur Johansen
Erlend Jacobsen
Carl Erik Mortensen